

Veileder til forskrift 18. okt. 2002 nr. 1185 om bearbeidet kornbasert barnemat og annen barnemat til spedbarn og småbarn

Bakgrunn

0.1 Innledning

Veileder til forskrift 18. okt. 2002 nr. 1185 om bearbeidet kornbasert barnemat og annen barnemat til spedbarn og småbarn (barnematforskriften) er ment å utdype bestemmelsene i barnematforskriften. Den er ment både for industri, og for Mattilsynets distriktskontorer som fører tilsyn med at bestemmelsene i forskriften overholdes.

Målsettingen er at veilederen skal gjøre det enklere å produsere og omsette barnemat som er i overensstemmelse med regelverket, og at regelverket tolkes likt av alle involverte parter. Veilederen er tenkt å gi brukeren forståelse for lovgivningen og bidra til å finne praktiske og korrekte løsninger på momenter omhandlet i forskriften. Det er kun de bestemmelsene hvor vi anser at det er behov for ytterligere presiseringer og forklaringer, som er omtalt i veilederen. Dokumentet er ment som et supplement til barnematforskriften.

0.2 Om regelverket

Barnematforskriften innarbeider EUs barnematdirektiver fra 1996 og 1998;

- Commission directive 96/5/EU of 16 February 1996 on processed cereal-based foods and baby foods for infants and young children
- Commission directive 98/36/EU of 2 June 1998 amending Directive 96/5/EU on processed cereal-based foods and baby foods for infants and young children

Andre forskrifter som gjelder for barnemat er forskrift 21. des. nr. 1382 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov (særernærforskriften), de generelle merkeregulene¹ og annet relevant regelverk på næringsmiddelområdet som f.eks. regelverk omhandlende tilsetningsstoffer, forurensende stoffer, aromastoffer, hygiene, krav til internkontroll osv.

De mest spesifikke reglene for sammensetning og merking av produktgruppen gis i barnematforskriften. For forhold som ikke er omtalt her, finnes i de mer generelle forskriftene (f.eks. særernærforskriften, merkeforskriftene, forskrift om tilsetningsstoffer og matloven).

Det er to rapporter fra EUs vitenskapskomité som utgjør den faglige bakgrunnen for barnematdirektivene;

---

¹ Bl.a. forskrift 21. des. 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler, forskrift 21. des. 1993 nr. 1386 om deklarasjon av næringsinnhold, forskrift 21. des. nr. 1384 om identifikasjonsmerking av næringsmiddelpartier og forskrift 17. februar 2010 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler.

- ”First report of the Scientific Committee for Food on the Essential Requirements for Weaning Foods” (opinion expressed on 27th October 1989 and on 30th March 1990) og
- ”Opinion on Maximum Limits for Vitamins and Minerals in Processed Cereal-based Foods and Baby Foods” (expressed on 13th December 1996)

I rapportene er også bakgrunnen for enkelte av bestemmelsene i direktivet begrunnet og rapportene er derfor benyttet ved tolkning av visse bestemmelser i barnematforskriften.

Se også;

Forskrift 21. des. 1993 nr. 1382 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov

Forskrift 21. des. 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler

Forskrift 21. des. 1993 nr. 1386 om deklarasjon av næringsinnhold

Forskrift 21. des. 1993 nr. 1384 om identifikasjonsmerking av næringsmiddelpartier

Forskrift 17. februar 2010 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler

Forskrift 27. september 2002 om visse forurensende stoffer i næringsmidler

Kapittel 1 (I) Omfang og definisjoner

§ 1. Denne forskriften gjelder for næringsmidler spesielt produsert med tanke på å dekke de ernæringsmessige behovene til friske sped- og småbarn opptil 3 år. Eksempler på barnemat er grøtpulver som skal blandes ut med vann for å bli spiseklare, middagsmat på glass eller fruktmos i beger. Barnemat er ikke kjeks eller yoghurt som markedsføres til barn i alle aldre. Ei heller gulrot, brød eller gulost som omsettes både til voksne og barn..

Melk beregnet til småbarn er unntatt. Unntatt er også morsmelkerstatninger og tilskuddsblandinger som reguleres i forskrift 11. okt. 2001 nr. 1163 om morsmelkerstatninger og tilskuddsblandinger.

Se også;

Forskrift 11. okt. 2001 nr. 1163 om morsmelkerstatninger og tilskuddsblandinger (morsmelkerstatningsforskriften).

Friske sped- og småbarn betyr at barnet ikke har noen spesielle ernæringsmessige behov utover det som regnes som normalt. Produkter som er tilpasset sped- og småbarn med for eksempel fenylketonuri, kumelkproteinintoleranse, nyresvikt etc. er produkter som ikke vil falle inn under barnematforskriften, men under forskrift 8. nov. nr. 1279 om næringsmidler til bruk ved spesielle medisinske formål.

Se også;

Forskrift 8. nov. nr. 1279 om næringsmidler til bruk ved spesielle medisinske formål.

Barnemat deles inn i to hovedgrupper – A og B. I bokstav A er bearbeidet kornbasert barnemat delt inn i fire undergrupper. Begrepet kornbaserte produkter inkluderer produkter som botanisk tilhører gruppen cerealer. Det vil

blant annet si hvete, ris, mais, sorghum, bygg, rug, havre, hirse, tapioka, bokhvete og maranta. Næringsmidler hvor ordene rot og andre stivelsesholdige matvarer er nevnt først i varebetegnelsen, inngår også i denne kategorien.

Kommentarer til de ulike inndelingene av bearbeidet kornbasert barnemat;

1. Produkter som består av korn, enten alene eller i kombinasjon med grønnsaker eller frukt, og som skal rekonstrueres med melk, eller andre næringsrike væsker, faller inn under denne gruppen.

Det er imidlertid forutsatt at produktet inneholder mest av det aktuelle kornproduktet. "Ris med pærer" vil høre til i denne gruppen, mens "Pærer med ris" ikke vil falle inn under denne gruppen.

Å rekonstruere betyr å gjenopprette (til sin opprinnelige form), dvs. at det bare er produkter som må blandes ut med melk (eventuelt andre proteinrike væsker) for å bli spiseklare som faller inn under denne gruppen. Et typisk eksempel er barnegrøter bestående av pulver hvor man må tilsette melk for at grøtene skal bli spiseklare. For eksempel vil ikke mysli og andre frokostblandinger som spises med melk defineres som rekonstruert med melk.

2. Denne gruppen kornprodukter blir tilsatt en proteinrik ingrediens i løpet av produksjonen, slik at det bare er vann eller en annen proteinfri væske, som skal tilsettes produktene for at de skal bli spiseklare.

I de senere årene har det kommet spiseklare grøtprodukter på markedet. Leser vi forskriftsteksten ordrett, vil ikke disse produktene omfattes av verken punkt 1 eller 2 ovenfor, men av forskriften § 1 bokstav B. Vi mener imidlertid at dette er unaturlig, og ser at den norske forskriftsteksten avviker noe fra den engelske og svenske versjonen på dette punktet som vil kunne inkludere disse produktene i denne kategorien. Spiseklare grøtprodukter skal derfor også plasseres in under bokstav A, punkt 1 eller 2 avhengig av produktets totale proteininnhold og hvilke proteinholdige ingredienser som er benyttet.

Felles for de fire gruppene nevnt i denne paragrafen er at innholdet av korn/rotfrukt må være minst 25 % av tørrstoffinnholdet i det spiseklare produktet (dvs. ferdig utblandet om produktet skal blandes ut), jf. punkt 1 vedlegg 1.

Bokstav B inkluderer annen barnemat som bl.a. omfatter middagsretter, puréer, desserter, søte retter, drikker osv. Kosttilskudd til barn omfattes ikke av barnematforskriften.

Kapittel 2 (II) Sammensetning

- § 3. Innholdet av vitaminer og mineraler skal ligge innenfor de grenser som er gitt i vedleggene 1 og 2, jf. forskriften §§ 5 og 6. Det er gitt utdypende bestemmelser for bruk av plantevernmidler i barnemat i vedleggene 6 og 7, jf. også forskriften § 8.

Se også;

Forskrift 18. august. 2009 nr. 1117 om rester av plantevernmidler i næringsmidler og fôrvarer

Forskrift 26. juni. 2011 nr. 668 om tilsetningsstoffer til næringsmidler

- § 4 Produkter omfattet av forskriften skal fremstilles av ingredienser som er egnet til å inngå i kosten til spedbarn og småbarn. Ulike typer probiotika har i de senere årene blitt en populær ingrediens i mange produkter, bl.a. i barnemat. På bakgrunn av flere vurderinger gjennomført av Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) mener Mattilsynet at langtidseffektene ved bruk av probiotika til barn under 1 år foreløpig ikke er godt nok vitenskapelig dokumentert til at slike ingredienser skal kunne inngå som en ingrediens i produkter til barn under 1 år. Vi anser følgelig at produkter som inneholder de bakteriestammene som VKM har omtalt i sine risikovurderinger, ikke oppfyller kravet i denne paragrafen. Dersom det er aktuelt å bruke andre bakteriestammer enn de som er vurdert av VKM, må virksomheten legge frem relevant dokumentasjon som må vurderes av Mattilsynet og eventuelt VKM. Se Mattilsynet (www.mattiklsynet.no) og VKM (www.vkm.no) sin nettsider for mer informasjon om de probiotiske bakteriestammene som er vurdert.
- § 7. For næringsstoffene tiamin, vitamin A, vitamin D, kalsium og vitamin C er det gitt krav til minimumsinnhold for enkelte produktgrupper. Disse er vist i tabellen nedenfor. Tilsetning av andre vitaminer og mineraler er frivillig. Det er kun vitaminer og mineraler, i de former som er listet opp i vedlegg 4 som kan benyttes. Mengden som tilsettes må være slik at det totale innholdet i produktet (summen av naturlig forekommende og tilsatt næringsstoff) ikke overskrider de gitte maksimumsgrensene, jf. forskriften vedlegg 1 og vedlegg 2.

Tabellen viser forskriftens krav til innhold av vitaminer og mineraler i definerte produkttyper. Verdiene oppgitt gjelder for spiseferdig produkt.

Matvare	Næringsstoff	Minimumsmengde per 100 kcal (100 kJ)	Maksimumsmengde per 100 kcal (100 kJ)
Alle kornbaserte matvarer	Tiamin ug	100 (25)	500 (125)
Kornbaserte produkter som kun skal tilsettes vann for å bli bruksklare	Vitamin A ug RE	60 (14)	180 (43)
	Vitamin D ug	1 (0,25)	3 (0,75)
	Kalsium mg	80 (20)	180 (43)
Fruktjuice, nektar og grønnsakjuice	Vitamin C mg	25 (6)	125 (30)
Grønnsakjuice	Vitamin A ug RE	100 (25)	180 (43)

Tilsetning av aminosyrer er kun tillatt med den hensikt å forberede proteinkvaliteten, jf. forskriften vedlegg 1, punkt 2.4 og vedlegg 2, punkt 1,5.

Kun de aminosyreforbindelsene som er listet opp i forskriften vedlegg 4, punkt 2, kan benyttes.

Se også øvrige kommentarer gitt til vedleggene 1, 2 og 4.

- § 8 Innholdet av rester av plantevernmidler i bearbeidede kornbaserte næringsmidler og barnemat skal ikke overstige 0,01 mg/kg. Se ellers unntak i forskriften vedlegg 6 hvor det er gitt spesielle grenseverdier.

Plantevernmiddelrester som er listet opp i vedlegg 7 skal ikke benyttes.

Det er fastsatt flere grenseverdier for forurensende stoffer i bearbeidede kornbaserte næringsmidler og barnemat beregnet til spedbarn og småbarn. Grenseverdiene er lavere for disse stoffene på produkter som markedsføres til sped- og småbarn enn på andre produkter da barn ofte har et høyere inntak av disse i forhold til sin kroppsvekt. Noen av stoffene det er satt grenseverdier for er nitrat, flere mykotoksiner og benzo(a)pyren.

Se også:

Forskrift 27. september 2002 om visse forurensende stoffer i næringsmidler

Kapittel 3 (III) Merking

- § 9. Barnematforskriften gir merkeregler spesielt for denne gruppen produkter. I tillegg gjelder de mer generelle merkereglene i forskriften for næringsmidler til spesielle ernæringsmessige behov og i merkeforskriftene. For forhold som er omtalt i barnematforskriften er det bestemmelsene i denne forskriften som gjelder når disse reglene er mer spesifikke enn reglene i de mer generelle forskriftene.

Se også;

Forskrift 21. des. 1993 nr. 1382 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov

Forskrift 21. des. 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler

Forskrift 21. des. 1993 nr. 1386 om deklarasjon av næringsinnhold

Forskrift 21. des. 1993 nr. 1384 om identifikasjonsmerking av næringsmiddelpartier

Forskrift 17. februar 2010 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler

Veileder om kvantitativ ingrediensmerking av næringsmidler

- § 12. Informasjon om gluten skal gis på produkter som er beregnet til spedbarn under 6 måneder, uavhengig om produktet inneholder gluten eller ikke. Produkter til barn over 6 måneder som merkes «glutenfritt» eller «meget lavt innhold av gluten» skal være i overensstemmelse med kravene som gis i forskrift om sammensetning og merking av næringsmidler til personer med glutenintoleranse.

Se også;

Forskrift 10. juli 2009 nr. 999 om sammensetning og merking av næringsmidler til personer med glutenintoleranser

- § 13.2 I produktgrupper hvor det er gitt krav om et bestemt innhold av vitaminer og/eller mineraler skal innholdet av disse merkes (deklarerer) med det gjennomsnittlige innholdet av de aktuelle vitaminene og mineralene. Dersom minimumskravene til innhold fører til at det/de aktuelle vitaminet(ene)/mineralet(ene) må tilsettes, skal de deklareerte verdiene bygge på analysedata, jf § 15c.
- § 13.3 De vitaminer og mineraler som er angitt i vedlegg 5 kan merkes som en prosentandel av referanseverdiene gitt i det samme vedlegget forutsatt at innholdet av de aktuelle vitaminene/mineralene utgjør 15 % av referanseverdiene.

Kapittel 4 (IV) Administrative bestemmelser

- § 14. Det er Mattilsynet sine distriktskontorer som fører tilsyn etter bestemmelsene i denne forskriften. Tiltaks- og vedtaksmyndighet som er delegert finnes i egen forskrift.

Se også;

Forskrift 9. februar. 2005 nr. 0115 om delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet.

- § 15. Alle næringsmidler som omfattes av barnematforskriften skal meldes til Mattilsynet når de omsettes på det norske markedet. Det er produsenten eller importøren som har plikt til å melde barnematproduktene sine til Mattilsynet. Dersom det er flere importører av ett og samme produkt skal alle melde sine produkter til Mattilsynet. Grunnen til dette er at Mattilsynet skal ha muligheten til å nå alle aktuelle parter med informasjon som gjelder barnemat.

Barnemat meldes gjennom Mattilsynet sin skjematjeneste (<https://www.mattilsynet.no/mats>). Der vil innmelder bli veiledet gjennom ett sett med skjermbilder som sikrer at alle opplysninger Mattilsynet trenger blir meldt inn. I tillegg er det ønskelig at det legges ved en kopi av pakningsmaterialet. Dette gir Mattilsynet nyttig informasjon om produktet.

Vær oppmerksom på at det i tilfeller der vitaminer og mineraler tilsettes produktene, kreves det informasjon om innholdet fastsatt ved analyse, jf. § 15 c).

I bokstav d) kreves informasjon om innholdet av vitaminer og mineraler som ikke er tilsatt de aktuelle produktene (dvs. det naturlige innholdet av aktuelle vitaminer og mineraler). Disse opplysningene er nødvendige for at myndighetene skal kunne ha en oversikt over den totale mengden vitaminer og mineraler barn får i seg gjennom barnematproduktene.

Det stilles ikke krav til at informasjon som gis i henhold til § 15 d) bygger på analyserte data. Disse verdiene kan beregnes ut i fra verdier funnet i matvaretabeller ol.

Se også;

Forskrift 21. des. 1993 nr. 1386 om deklarasjon av næringsinnhold

Alle endringer i de innmeldte produktene, skrifte av importør, samt eventuell utfasing av produkter fra markedet, skal meldes til Mattilsynet.

Vedlegg 1. Krav til sammensetning av bearbeidet kornbasert barnemat til spedbarn og småbarn

Alle verdier oppgitt i vedlegget gjelder for produkter som er spiseklare, dvs. ferdig utblandes i de tilfeller hvor produktet skal blandes ut.

- 2.4 Kjemisk score er en indirekte måte å bestemme proteinkvaliteten på som er basert på en sammenlikning mellom aminosyresammensetningen av et testprotein og et referanseprotein (i dette tilfellet kasein). Innholdet av hver essensiell aminosyre i det aktuelle proteinet (per 100 gram) uttrykkes som prosentvis innhold av den samme aminosyren i et protein som er valgt som standard.

$$\frac{\text{Antallgramessensielle aminosyrer per 100 gram protein}}{\text{Antallgramessensielle aminosyrer per 100 gram standardprotein}} \times 100\%$$

Den aminosyren som har den laveste prosentandelen er den begrensende aminosyren og gir det aktuelle proteinets kjemiske score.

Proteineffektivitetsratio (PER) er et mål på proteinkvalitet som bestemmes på grunnlag av hvordan proteinet bidrar til vektøkning i forsøksdyr (rotter), uttrykt i prosent (PER = vektøkning i gram x 100 %).

3. Karbohydrater

- 3.1 Honning frarådes til barn under 12 måneder fordi honning kan inneholde bakterien *Clostridium botulinum*. Bakterien kan utvikle giften botulinum når den kommer i mage/tarm hos barn under 12 måneders alder. På grunn av manglene etablering av konkurrerende mikroflora i tarmen hos spedbarn kan bakterien formere seg og danne gift i tarmen. Giften kan føre til alvorlig sykdom.

5. Mineraler

5.1. Natrium

- 5.2 Natriumsalter skal ikke tilsettes bearbeidet kornbasert barnemat unntatt når det er et teknologisk behov, dvs. at man må ha en produksjonsmessig grunn til å bruke det aktuelle stoffet.

6. Vitaminer

- 6.2 *Myndighetene anbefaler industrien å ikke tilsette vitamin A og D til andre kornprodukter enn i (?) tilfeller hvor det i forskriften er gitt krav om dette. Det anbefales også at disse vitaminene kun tilsettes i mengder som tilsvare*

minimumsnivået gitt i forskriften. Anbefalingen er gitt med det formål å hindre at enkelte grupper barn kan få i seg for mye vitamin A og D.

6. Maksimumsgrenser for innhold av vitaminer, mineraler og sporstoffer
Maksimumsgrensen gitt i tabellen gjelder det totale innholdet av hvert næringsstoff i produkter som er klare til bruk, med unntak av verdiene for kalium og kalsium hvor verdiene gjelder produktet slik de omsettes. Dersom et produkt skal blandes med morsmelkerstatning, som også er tilsatt en rekke vitaminer og mineraler, må dette tas med i beregningene for sluttproduktets totale innhold av vitaminer og mineraler. Maksimumsverdiene oppgitt i tabellen gjelder bare dersom næringsstoffene er tilsatt. Dvs. at produkter kan inneholde mer av enkelte næringsstoffer enn maksimumsgrensen gitt i tabellen dersom innholdet av det aktuelle vitaminet/mineralet er naturlig forekommende.

Innholdet av tilsatte vitaminer og mineraler skal aldri overstige maksimumsgrensene satt i forskriften. Ved tilsetning av enkelte vitaminer og mineraler er det vanlig å overdosere for å sikre et visst innhold av det aktuelle vitaminet/mineralet ved holdbarhetstidens slutt. Virksomhetene må ikke overdosere i mengder slik at maksimumsgrensene som er gitt i forskriften overskrides. Da må heller holdbarhetstiden reduseres. Overdoseringen må heller ikke være av et slikt omfang at det faktiske innholdet er langt fra deklarererte mengder da dette kan sies å være villedende (jf. bestemmelsene i merkeforskriften § 5).

Vedlegg 2. Krav til sammensetning av annen barnemat til spedbarn og småbarn

Alle verdier oppgitt i vedlegget gjelder for produkter som er spiseklare. Det er ikke gitt noen krav til energitetthet for denne typen produkter. Dette skyldes at det finnes flere ulike typer retter innen produktgruppen, for eksempel komplette måltider, fruktpuréer etc.

1. Protein
Kravene til innhold av protein er sammensatte. Varebetegnelsen er koplet opp mot hvor mye protein som kommer fra de ulike proteinkildene i produktet.
- 1.1 Der proteinkilden er den eneste ingrediensen som nevnes i varebetegnelsen, for eksempel "Oksegryte", stilles det krav om at proteininnholdet skal være minst 40 vektprosent av det totale produktet. Dette innebærer at innholdet av oksekjøtt må være minst 40 g per 100 g produkt. Denne typen produkter består som regel bare av kjøtt/fisk og er lite vanlige i Norge.

Kalles et produkt "Okse- og kalvegryte", må fortsatt det totale innholdet fra disse proteinkildene utgjøre minst 40 g per 100 g. I tillegg stilles det krav til at innholdet av hver av disse ingrediensene (okse og kalv) utgjør minst 25 vektprosent av de nevnte proteinkildene (altså okse og kalv) til sammen. 25 % av 40 g er 10 g. Dvs. at innholdet av okse må være 10 g eller mer. Tilsvarende

gjelder for innholdet av kalv. Siden innholdet av kalv og okse til sammen skal være minst 40 g per 100 g, må nødvendigvis innholdet av okse eller kalv, eller både innholdet av okse og kalv, utgjøre mer enn 10 g, men den ene komponenten må bestå av minst 10 g.

Dersom man har et produkt som heter ”Kylling-, kalkun- og torskogryte”, må innholdet av hver av de tre ingrediensene være minst 10 gram (kylling 10 gram, kalkun 10 gram og torsk 10 gram). Siden produktet minst må inneholde 40 g av disse proteinkildene til sammen, må produktet nødvendigvis inneholde mer enn 10 g av en eller flere av de nevnte ingrediensene (kylling, kalkun eller torsk).

- 1.2 Der proteinkilden i et produkt, alene eller i kombinasjon, nevnes først i varebetegnelsen, som for eksempel ”Oksegryte med ris” (alene) eller ”Okse og kalvegryte med grønnsaker” (kombinasjon), skal innholdet av okse (i første tilfellet) utgjøre minst 10 vektprosent av det totale produktet. Dvs. at produktet må inneholde minst 10 g okse per 100 g produkt. I det andre eksempelet må innholdet av okse og kalv utgjøre minst 10 vektprosent (til sammen) av det totale produktet.

Et produkt med navn ”Kylling- og kalkungryte med pasta” må minst inneholde 10 gram kylling og kalkun per 100 g, men det stilles også krav til at hver av de nevnte typer proteinkilde (kylling og kalkun i dette tilfellet) utgjør minst 25 vektprosent av de nevnte proteinkildene til sammen. Dvs. at innholdet av kalkun må være minst 2,5 g per 100 g produkt (25 % av 10 g). Tilsvarende gjelder for innholdet av kylling. For at innholdet av kylling og kalkun i dette tilfellet skal være minst 10 gram må følgelig innholdet av enten kalkun eller kylling, eller innholdet av både kalkun og kylling være mer enn 2,5 g per 100 g (siden det totale innholdet av disse proteinkildene må utgjøre minst 10 vektprosent).

- 1.3 Et produkt med varebetegnelsen ”Grønnsaker med kalv” må inneholde minst 8 vektprosent kalv, dvs. at produktet må inneholde minst 8 g kalv per 100 g produkt.

Produktet ”Grønnsaker med kylling og kalkun” må inneholde minst 8 g kylling og kalkun per 100 g produkt. Videre må hver av ingrediensene (kylling og kalkun) utgjøre minst 25 vektprosent av de nevnte proteinkildene til sammen. 25 vektprosent av 8 g er 2 g, dvs. at innholdet av kylling må være minst 2 g per 100 g. Tilsvarende gjelder for innholdet av kalkun. For at det aktuelle produktet skal inneholde 8 g kylling og kalkun må nødvendigvis innholdet av kylling eller kalkun eller innholdet av både kylling og kalkun utgjøre mer enn 2 g per 100 g.

2. Karbohydrater
”Retter som bare inneholder frukt” kan også inneholde små mengder sukker for økende smak og bedre konsistens, men det totale innholdet av karbohydrater skal ikke overstige 20 g/100 g karbohydrater.

4. Natrium

4.2 Natriumsalter skal ikke tilsettes barnemat basert på frukt, desserter eller puddinger unntatt når det er et teknologisk behov, dvs. at man må ha en produksjonsmessig grunn til å bruke det aktuelle stoffet. Andre produksjonsløsninger skal være undersøkt og funnet ubrukelige dersom man ser seg nødt til å bruke forbindelser i produksjonen som fører til et innhold av natriumsalter i de ovenfor nevnte barnematproduktene.

6. Maksimumsgrenser for innhold av vitaminer, mineraler og sporstoffer
Maksimumsgrensen gitt i tabellen gjelder det totale innholdet av hvert næringsstoff i produkter som er klare til bruk, med unntak av verdiene for kalium og kalsium hvor verdiene gjelder produktet slik de omsettes. Dersom et produkt skal blandes med morsmelkerstatning, som også er tilsatt en rekke vitaminer og mineraler, må dette tas med i beregningene for sluttproduktets totale innhold av vitaminer og mineraler. Maksimumsverdiene oppgitt i tabellen gjelder bare dersom næringsstoffene er tilsatt. Dvs. at produkter kan inneholde mer av enkelte næringsstoffer enn maksimumsgrensen gitt i tabellen dersom innholdet av det aktuelle vitaminet/mineralet er naturlig forekommende.

Innholdet av tilsatte vitaminer og mineraler skal aldri overstige maksimumsgrensene satt i forskriften. Ved tilsetning av enkelte vitaminer og mineraler er det vanlig å overdosere for å sikre et visst innhold av det aktuelle vitaminet/mineralet ved holdbarhetstidens slutt. Virksomhetene må ikke overdosere i mengder slik at maksimumsgrensene som er gitt i forskriften overskrides. Da må heller holdbarhetstiden reduseres. Overdoseringen må heller ikke være av et slikt omfang at det faktiske innholdet er langt fra deklarete mengder da dette kan sies å være villedende (jf. bestemmelsene i merkeforskriften § 5).

Vedlegg 3. Aminosyresammensetningen i kasein

Vedlegget viser innholdet av essensielle aminosyrer i kasein og brukes ved beregning av aktuelle proteins kjemiske score. Se for øvrig kommentarer gitt til vedlegg 1, punkt 2.4.

Vedlegg 4. Tillatte forbindelser av næringsstoffer

Vedlegg 4 viser hvilke kjemiske former av de ulike vitaminene og mineraler det er tillatt å bruke ved tilsetning av næringsstoffer til barnemat. Vær oppmerksom på at det er visse begrensninger i hva som er lov tilsette til ulike produkter. Det er for eksempel ikke tillatt å tilsette vitamin A (med unntak av grønnsaksjuice) og D til produkter som faller inn under gruppen ”annen barnemat”.

Vedlegg 5. Referanseverdier for deklarasjon av næringsinnhold i bearbeidet kornbasert barnemat og annen barnemat til spedbarn og småbarn

Verdiene som er gitt i vedlegg 5 skal brukes dersom man velger å deklare næringsinnholdet i barnemat basert på de angitte referanseverdiene. Det er viktig å være klar over at verdiene oppgitt i vedlegg 5 ikke tilsvarer de norske anbefalingene for inntak av næringsstoffer